

WZK-I.0012.15.2019.EP

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

Wpłynęło 2019 -04- 01

L. dz. zai.

Podpis

Sosnowiec, 28.03.2019r.

OTMIYMAJĄCY W DNW 1.06.19r.

INSPEKTOR
Biuro Rady Miejskiej w Sosnowcu

Mariusz Tomczyk

Szanowny Pan
Mateusz Bochenek
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Sosnowcu

W załączeniu przesyłam materiały na Komisję Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.

Tematem jest „Funkcjonowanie Zarządzania Kryzysowego w Mieście”.

I ZASTĘPCA PREZYDENTA

Zbigniew Byszewski

Naczelnik Wydziału
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

mgr Marcin Węglarski

Funkcjonowanie Zarządzania Kryzysowego w Mieście

*Misją działań decydentów w czasie zagrożeń niemilitarnych jest dążenie do zapobiegania lub minimalizowania skutków zdarzeń wynikłych z powodu zaistniałych zagrożeń, natomiast celem jest prowadzenie operacji kryzysowych na rzecz ochrony (bezpieczeństwa) ludzi, mienia, środowiska i infrastruktury krytycznej. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż zagwarantowanie bezpieczeństwa państwa realizowane jest przez wiele organów, instytucji i organizacji z różnych obszarów i dziedzin. Podziału czy też diagnozy bezpieczeństwa w naszym kraju dokonali autorzy *Białej Księgi Bezpieczeństwa Narodowego RP* wyodrębniając cztery główne dziedziny bezpieczeństwa narodowego: obronną, ochronną, społeczną oraz gospodarczą. Do wymienionych dziedzin autorzy przyporządkowali związane z nimi sektory bezpieczeństwa narodowego oraz określili podmioty odpowiedzialne za realizację zadań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa. Wskazane podmioty tworzą wspólnie system bezpieczeństwa państwa, pojmowany jako ogół sił i środków skierowanych przez państwo do realizacji zadań w celu zapewnienia bezpieczeństwa. Podmioty te są odpowiednio do tych zadań przygotowane i zorganizowane.*

Tak przedstawiający się system bezpieczeństwa i związana z tym realizacja zadań zmusza do ponoszenia dużego wysiłku w stosowaniu najnowocześniejszych technik prewencyjnych oraz środków w przeciwdziałaniu czyhającym zagrożeniom. Taki obrót sytuacji wymusza potrzebę współpracy oraz integracji wszystkich sił podmiotów celem uzyskania większego potencjału. Umożliwia to jednocześnie łączenie różnych kompetencji i potencjałów osób, a także środków działania im tylko dostępnych.

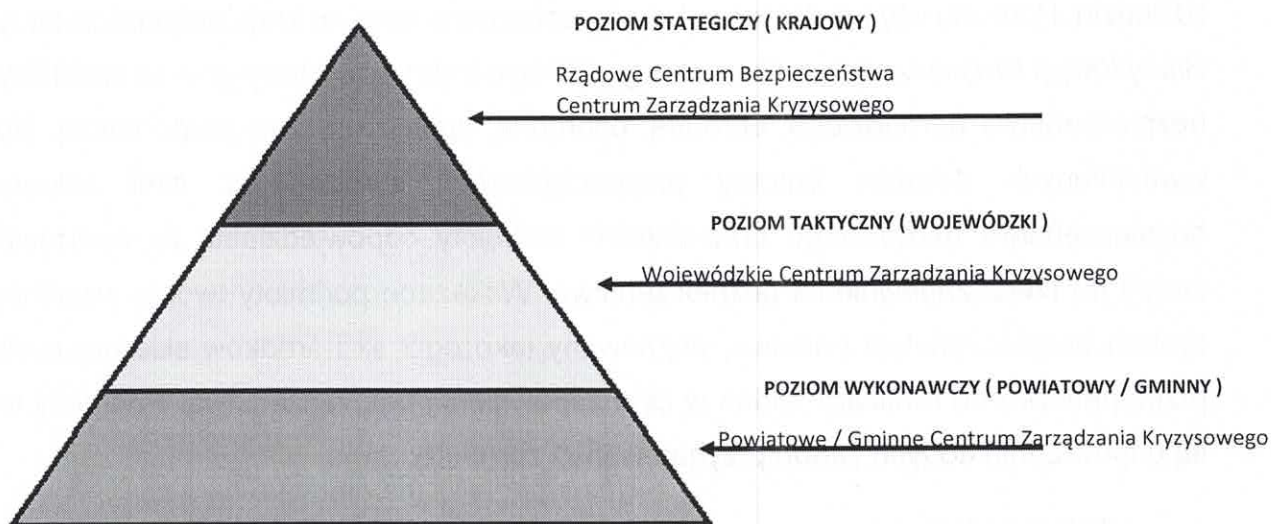
I. Pojęcie zarządzania kryzysowego

Zarządzanie kryzysowe - to działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej.

Realizacja zarządzania kryzysowego opiera się na zasadzie tak zwanego pierwszeństwa terytorialnego co znaczy, że główny ciężar decyzji i odpowiedzialności

skupia się na władzy panującej na określonym szczeblu podziału terytorialnego kraju, na którym zaistniał kryzys. Zgodnie z art. 21 wyżej wymienionej ustawy obowiązek podjęcia działania w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej spoczywa w pierwszej kolejności na organach samorządu terytorialnego. Określa ona także ich zadania, zasady działania jak również zasady finansowania zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.

Poziomy Zarządzania Kryzysowego:

Faza zapobiegania – to jedna z najważniejszych faz w całym procesie zarządzania kryzysowego. Zapobieganie polega na działaniach ubiegających, eliminujących lub zmniejszających możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej. Zapobieganie, tak jak zarządzanie kryzysowe, zaczyna się w chwili uświadomienia sobie złożoności otoczenia i ryzyka z tym związanego, a kończy na przygotowaniu instrumentów prawnych, planowaniu, szkoleniu, weryfikacji i funkcjonowaniu sprawnych struktur menedżerskich. W fazie zapobiegania podejmowane działania, mają na celu niwelowanie prawdopodobieństwa wystąpienia klęski żywiołowej lub w znacznym stopniu zminimalizowanie jej skutków.

Faza przygotowania – polega na opracowaniu programów, planów i procedur, mających na celu przygotowanie sił i środków do działania na wypadek, w trakcie i po wystąpieniu zagrożenia. Kluczowym elementem przygotowań jest opracowanie planów reagowania kryzysowego, określających kto, co i kiedy będzie robił, za pomocą jakich zasobów sił i środków i na jakiej podstawie prawnej - przed, w czasie i natychmiast po zdarzeniu kryzysowym. Plany te mają na celu zapewnienie

systematycznego, skoordynowanego i efektywnego reagowania na zdarzenia kryzysowe o dużej i bardzo dużej skali. Przygotowanie to także zapewnienie zasobów specjalistycznych sił i środków reagowania, takich jak: stanowisko kierowania, system łączności kryzysowej, system alarmowania oraz personel reagowania, a także ewidencja zasobów sił i środków przydatnych do reagowania kryzysowego.

Faza reagowania – to proces aktywacji sił i środków oraz podjęcia przez nie działań ratowniczych mających na celu zapanowanie nad zaistniałym zagrożeniem lub minimalizacji jego skutków. Głównym celem fazy reagowania kryzysowego jest jak najszybsze udzielenie pomocy osobom poszkodowanym. W fazie tej wdrażany zostaje wcześniej opracowany Plan Reagowania Kryzysowego, a co za tym idzie odpowiednie koordynowanie działań zadysponowanych służb. Można powiedzieć, iż faza reagowania jest swoistym sprawdzianem dla całego systemu i zaalarmowanych sił i środków. Należy zadać sobie sprawę, iż bezpieczeństwo nie rozpoczyna się od ratownictwa, a tym bardziej na nim nie kończy. *Jest to tylko wymuszony sytuacją zespół przedsięwzięć realizowany w celu zminimalizowania ostatecznych skutków konkretnych uwarunkowań.*

W trakcie występowania katastrof naturalnych czy też awarii technicznych mogą występować problemy w prowadzeniu działań ratowniczych przez zadysponowane służby. Wiele z nich może odegrać kluczową rolę, w negatywnym tego słowa znaczeniu, w czasie niesienia pomocy i dotyczą one:

- a) braku odpowiednich sił i środków w określonym miejscu i czasie,
- b) możliwości ewakuacji ludzi i mienia,
- c) zabezpieczeniu mienia osób poszkodowanych,
- d) zapewnienia warunków bytowych,
- e) poszukiwania i wydobycia osób rannych oraz zabitych,
- f) udzielenia kwalifikowanej pomocy medycznej w jak najszybszym czasie,
- g) zabezpieczenia odnalezionych zwłok.

Wymienione powyżej problemy mają bardzo duże przełożenie na optymalne prowadzenie działań ratowniczych, dlatego też ważne jest to, aby na etapie zapobiegania uwzględnić każdą możliwą do przewidzenia sytuację czy też problem, który może zaistnieć na etapie reagowania. Precyzując, należy uwzględnić maksymalną możliwość współdziałania służb, nawet z różnych resortów, na każdym szczeblu działań. Ponadto wskazane problemy, możliwe do wystąpienia podczas

działań, ukazują jak poszczególne fazy muszą uzupełniać się nawzajem, a zaniechanie pewnych określonych poczynań w jednej z faz może skutkować na kolejną z nich.

Początek **fazy odbudowy** ma miejsce już w fazie reagowania. Dużo przedsięwzięć dotyczących tych dwóch faz odbywa się równolegle. Działania realizowane w fazie odbudowy mają na celu przywrócenie stanu sprzed zagrożenia lub jego polepszenie, aby podnieść standard zabezpieczeń na wypadek przyszłych zagrożeń.

Odbudowę dzielimy na krótko i długoterminową. Krótkoterminowa to ta, której celem jest przywrócenie niezbędnych warunków do życia oraz odtworzenie zdolności do reagowania systemów operacyjnych. Odbudowa długoterminowa polega zaś na kompleksowym odtworzeniu całego obszaru dotkniętego katastrofą, co może potrwać nawet kilka lat.

Reasumując, zarządzanie kryzysowe z funkcjonalnego punktu widzenia, składa się zamkniętego cyklu czterech faz. Cykl ten oparty jest na działalności organów administracji publicznej i polega on zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia zagrożeń, a także na odtwarzaniu infrastruktury oraz przywróceniu jej pierwotnego natury. Wpływ na optymalne podjęcie działań w czasie zaistnienia sytuacji kryzysowej mają także, takie czynniki jak: skala kryzysu, przebieg czy też rozwój sytuacji kryzysowej oraz cechy kryzysu.

II. Zarządzanie kryzysowe na poziomie wykonawczym – powiatowym/gminnym

Konstytucyjnym obowiązkiem Rzeczypospolitej Polskiej jest zapewnienie bezpieczeństwa w stosunku do obywateli. Bezpieczeństwo zapewnia wiele organów, organizacji, a także instytucji. Wpływają i odpowiadają one za różne jego obszary i dziedziny. Jak już wspomniano we wstępie, wyodrębnione są cztery dziedziny bezpieczeństwa narodowego, to jest dziedzinę obronną, ochronną, społeczną i gospodarczą. Wymienionym dziedzinom przypisali także sektory bezpieczeństwa narodowego, łącznie z podmiotami wykonującymi zadania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa. Przedmiotowe zadania na poziomie powiatowym/gminnym wykonywane są przez Prezydenta Miasta za pośrednictwem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego w Sosnowcu.

W strukturze Wydziału wyodrębniono trzy Referaty: R. Zarządzania Kryzysowego, R. Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej, R. Spraw Wojskowych.

Do zakresu działania WZK, który realizowany jest przez poszczególne referaty należy:

1. Zarządzania kryzysowego, w tym związane z pełnieniem przez Prezydenta zwierzchnictwa w stosunku do miejskich (powiatowych) służb, inspekcji i straży.
2. Obrony cywilnej oraz systemu ochrony ludności.
3. Bezpieczeństwa i porządku publicznego.
4. Przygotowań obronnych państwa, w tym w szczególności dotyczących:
 - planowania obronnego, organizacji stałego dyżuru i głównego stanowiska kierowania,
 - kontroli realizacji zadań obronnych w podmiotach gospodarczych i instytucjach na terenie miasta,
 - organizacji punktu kontaktowego HNS dla potrzeb wsparcia sił zbrojnych.
5. Nadzoru nad realizacją budżetu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.
6. Koordynuje działania związane z organizacją zgromadzeń publicznych na terenie Miasta.
7. Prowadzenie spraw związanych z kwalifikacją wojskową.
8. Prowadzenie akcji kurierskiej.
9. Prowadzenie spraw związanych ze świadczeniami na rzecz obronności kraju oraz koordynacja działań podejmowanych w tym zakresie.
10. Prowadzenie spraw związanych z zabezpieczeniem i oczyszczeniem terenów miasta z porzuconych materiałów wybuchowych.

W strukturze Wydziału funkcjonuje Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, do zadań którego należy:

1. Pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego.
2. Współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej.
3. Nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności.
4. Współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska.

5. Współpraca z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne.

6. Realizacja zadań stałego dyżuru na potrzeby podwyższania gotowości obronnej państwa.

7. Obsługa monitoringu wizyjnego miasta.

Pracownicy ZK sporządzają i na bieżąco aktualizują Plan Zarządzania Kryzysowego oraz Plan Ewakuacji Miasta, które stanowią podstawę w podejmowaniu działań mających znamiona kryzysu. Wszelkie czynności oparte są na procedurach zawartych w przedmiotowych dokumentach.

W przypadku zgłoszenia o zaistnieniu sytuacji kryzysowej bądź kryzysu, pracownicy Wydziału (najczęściej Naczelnik i Kierownik ZK lub pracownik delegowany) udają się na miejsce zdarzenia. Najczęściej są to pożary lub zgłoszenia o podłożeniu ładunków wybuchowych. Przedstawiciele Wydziału na miejscu pełnią rolę koordynatora służb miejskich.

Gdy dochodzi do wystąpienia zdarzenia niosącego za sobą znaczne konsekwencje mające wpływ na zdrowie i życie ludności lub też zagrożone znacznymi stratami finansowymi zgodnie z ustawą o Zarządzaniu Kryzysowym, na podstawie Zarządzenia Prezydenta zwoływany jest Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego, który w takich sytuacjach stanowi sztab akcji. Jego przewodniczącym jest Prezydent Miasta, natomiast członkami zespołu są osoby decyzyjne reprezentujące jednostki organizacyjne gminy oraz Policję, Państwową Straż Pożarną, PSSE, Tauron.

W celu zapewnienia szybkiego reagowania na ewentualne zagrożenia Naczelnik tut. Wydziału przedstawia Prezydentowi propozycję Zarządzania o Lokalnym Systemie Wczesnego Ostrzegania.

Ustawa o samorządzie gminnym nakazuje Prezydentowi powołanie Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku. Sporządzane jest roczne sprawozdanie z jej działalności. Sprawozdanie to przyjmowane jest przez Radę Miejską w drodze uchwały i ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego. Sposób pracy komisji oraz jej skład uregulowane są zarządzeniem Prezydenta Miasta.

Poprzez Wydział organizowany jest również Zespół ds. Bezpieczeństwa Imprez Masowych, powoływany zarządzeniem Prezydenta. W skład zespołu wchodzi komendanci Straży Miejskiej, Państwowej Straży Pożarnej, Policji oraz Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz Prezydent Miasta jako przewodniczący.

Zespół zwoływany jest każdorazowo przed imprezą mającą charakter podwyższonego ryzyka. Najczęściej są to mecze piłki nożnej. Na spotkaniach omawiany jest sposób zabezpieczenia imprezy oraz przekazywane są wzajemne sugestie i uwagi.

Wydział zajmuje się monitorowaniem stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, zaopatrywaniem w sprzęt przeciwpowodziowy oraz inny, który może znaleźć zastosowanie w sytuacjach kryzysowych (agregaty prądotwórcze, pompy do wody, ładowarka worków piasku, łózka polowe, termosy, nosze, itp.)

Znaczna część pracy Wydziału opiera się na rozwiązywaniu dość nietypowych problemów, m.in. nadmierną migracją dzików na tereny zamieszkałe, regulacją rzeki Bobrek.

W strukturach Wydziału funkcjonuje monitoring wizyjny, który oprócz działania prewencyjnego, ma na celu również zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Miasta. Jego główną rolą jest przeciwdziałanie aktom wandalizmu, zmniejszenie przestępczości oraz przekazywanie materiałów dowodowych odpowiednim służbom przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń. Obecnie na terenie Miasta w systemie monitoringu miejskiego znajduje się 120 kamer (kamery stałopozycyjne jak i obrotowe sterowane przez operatora za pomocą systemu komputerowego). Kamery umieszczone są w miejscach istotnych ze względu na bezpieczeństwo publiczne jak i dewastację majątku gminy.

Naczelnik Wydziału
Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego
mgr Marcin Węglarski